

Bilag 1.

De økonomiske mål og rammer for budgetforliget

Det har været afgørende for forligspartierne, at budget 2024 følger de økonomiske mål, som er fastlagt i fællesskab af byrådet med Ressourcepolitikken godkendt i 2022:

Budgetår	Ordinært skattefinansieret drift	Anlægsbudget (brutto)	Gennemsnitlig kassebeholdning	Skattefinansieret gæld	Service ramme
2024	min.175 mio. kr.	100 mio. kr.	Stigende	Faldende	4.228
2025	min.200 mio. kr.	125 mio. kr.	Stigende	Faldende	Overholdt
2026	min.225 mio. kr.	125 mio. kr.	Stigende	Faldende	Overholdt
2027	300-400 mio. kr.	Min. 200 mio. kr.	160 – 200 mio.kr.	Faldende	Overholdt

Med budgetforliget lykkes det partierne at løfte det økonomiske råderum til anlæg og ny udvikling, idet det ordinære skattefinansierede driftsresultat løftes med 128 mio. kr. hen over perioden – fra 206 mio. kr. i 2024 til 334 mio. kr. i 2027. Samtidig stiger kassebeholdningen med 50 mio. kr. frem mod 2027, mens gælden falder med 432 mio. kr.

Budgetforliget betyder også, at partierne i 2024 overholder service rammen på 4.228 mio. kr. og anlægsrammen på 202 mio. kr., jf. økonomiaftalen indgået mellem KL og regeringen. Dermed bidrager Slagelse positivt til, at landets 98 kommuner under et kan overholde økonomiaftalens økonomiske rammer.

Samlet ser resultatet ud som følgende (opgjort i mio. kr.):

Budgetår	Ordinært driftsresultat	Anlægsbudget (Brutto)	Gennemsnitlig kassebeholdning	Skattefinansieret gæld	Service ramme
2024	206	170	165	Faldende	4.217
2025	261	203	174	Faldende	Overholdt
2026	302	194	185	Faldende	Overholdt
2027	334	258	215	Faldende	Overholdt

I forhold til de økonomiske/tekniske rammer er partierne bag budgetforliget enige om, at indtægtsskønnet baserer sig på Danmarks Statistiks befolkningsprognose og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Dermed er der en høj grad af sikkerhed for, at Slagelse Kommune får de indtægter, der er lagt ind i budgetforlig 2024.

Partierne viderefører desuden den aftale om skat, der blev indgået med sidste års budgetforlig, hvorfor den kommunale indkomstskat i 2024 fastsættes til 26,1%.

Også udgifterne er reguleret med Danmarks Statistiks befolkningsprognose, så økonomien i dagtilbud, skoler og på ældreområdet følger den demografiske udvikling. Desuden er udgifterne reguleret med de rammer, som er fastlagt med økonomiaftalen i forhold til pris- og lønudvikling, compensation for ændret lovgivning og nyeste beskæftigelsesskøn m.m.

Vi tilpasser vores organisation til nye vilkår og udfordringer

Udvikler kerneopgaven og styrker arbejdsfællesskabet

I de kommende år står Danmark over for store rekrutteringsudfordringer. Det gælder også Slagelse Kommune som arbejdsplads. Samtidig er Slagelse Kommune i gang med store omstillinger og tilpasning af opgaveløsningen som stille nye krav til at udvikle os som arbejdsplads.

Derfor er forligspartierne optaget af, hvordan man skaber en god arbejdsplads i fremtiden. Vi skal udvikle kerneopgaven med fokus på borgernes behov, vi skal skabe stærke arbejdsfællesskaber og sikre fleksibilitet i hverdagen. Uden engagerede medarbejdere lykkes vi nemlig ikke med de forandringer, vi har sat i gang. Samlet skal Slagelse Kommunes borgere fortsat forvente at møde service, tilbud, indsatser og hjælp, der baserer sig på høj faglighed. For det kræver de opgaver, der venter i fremtiden, og rekrutteringen til dette er altafgørende for at lykkes.

Forligspartierne ønsker bl.a., at der iværksættes forsøg med at skabe mere fleksibelt arbejdsliv. Det kan være 4-dages arbejdsuge, selvtilrettelæggende teams og andre elementer, der sikrer, at vi kan tilbyde vores medarbejdere et fleksibelt arbejdsliv og samtidig løse opgaven med højere kvalitet eller bedre service for borgerne og virksomhederne. Fx ved at øge tilgængeligheden uden for normal arbejdstid, så borgerne kan få hjælp, når de selv har fri, fx ved at skabe bedre sammenhæng i ældreplejen og på botilbud, så borgerne møder de samme medarbejdere over en hel dag.

I forhold til rekrutteringsudfordringerne ønsker forligspartierne desuden, at der iværksættes yderligere indsatser for at rekruttere medarbejdere. Der skal ses på mulighederne for international rekruttering, som flere andre kommuner samt regioner har haft succes med. Der skal ses på mulighederne for at forbedre vilkår for elever og studerende, ligesom der på nogle områder kan være en mulighed at øge optaget i antallet af elever og studerende.

Løsningerne er ikke ens. Det afgørende er, at de valgte indsatser er tilpasset, hvad der skaber værdi i forhold til borgerne og arbejdsfællesskabet på de enkelte opgaveområder. Byrådet vil derfor invitere ledelse og MED-organisation med ind i drøftelserne om, hvordan vi udvikler Slagelse Kommune som arbejdsplads. Forligspartierne afsætter samlet set 1 mio. kr. i 2024., stigende til 4 mio. kr. årligt i 2027 til nye tiltag.

Administration og ledelse

Ved sidste års budgetforlig blev det aftalt at analysere vores administration og ledelsesstruktur nærmere for at minimere omkostningerne og sikre en effektiv drift. Det er et vigtigt økonomisk bidrag til, at vi kan fastholde borgernære velfærdstilbud. Også selvom vi anerkender, at administration og borgernære opgaver går hånd i hånd for løsning af opgaven.

Fokus på effektiv administration og ledelse er kun blevet yderligere aktualiseret af, at regeringsaftalen indeholder omfattende reduktioner på udgifterne til ledelse og administration. I økonomiaftalen for 2024 med kommunerne er det derfor aftalt, at kommunerne samlet skal reducere deres udgifter til administration og ledelse med 700 mio.kr. i 2024.

De gennemførte analyser viser os, at Slagelse Kommunes decentrale administration og ledelse er dyrere end de kommuner, vi sammenligner os med, mens vi generelt bruger færre penge på de mere traditionelle, administrative støtteopgaver og sekretariatsbetjening.

I budgetforliget, hvor vi har reduceret udgifterne til administration og ledelse med 19,5 mio. kr. i 2024. Ændringer omhandler således ledelsesstruktur, servicetilpasninger på borgerservice, reduktion af puljer på de administrative budgetter samt nedlæggelse af ubesatte stillinger i den centrale administration.

Den politiske organisation

Partierne er desuden enige om, at når vi må tilpasse andre steder, så skal vi også minimere de politiske udgifter. Derfor videreføres sidste års 1-årige reduktion i de politiske vederlag. Det betyder, at vi i resten af byrådets funktionsperiode reducerer vederlagene med 8%. Derudover har vi set på mulighederne for at reducere de øvrige driftsudgifter til byråd og udvalg såvel som råd og nævn. I alt er der fundet besparelser på 500.000 kr. årligt.

Slagelse Kommunes udvikling og erhvervslivets rammevilkår

– til glæde og gavn for borgere og virksomheder

Slagelse Kommune skal være et godt sted for alle – både virksomheder, tilflyttere og dem, der allerede bor her. Det siger vores Kernefortælling. Det betyder, at kommunen i enhver henseende skal være dygtig til at have det lange sigte på og sørge for sammenhænge mellem vores byers udvikling, boliger, turisme, sundhed, miljø og ikke mindst erhvervets rammevilkår. Udvikling af arealer til bolig og erhverv indgår derfor som et vigtigt element i udmøntningen af kernefortællingen "[Slagelse – plads til det gode liv](#)" og Kommuneplan 2022 – 2034, hvori der bygges videre på de mange potentialer, vi har i Slagelse Kommune, så vi sammen kan udvikle en attraktiv, levende og inspirerende kommune at bo og arbejde i. Det vil sige at sikre arealer, der kan anvendes til at skabe positiv befolkningsudvikling og etablering af virksomheder, der kan give grundlaget for nye jobs.

Arealerne kan både være ejet af kommunen eller af private, og begge parter kan tage initiativ til at igangsætte lokalplanlægning af et område. Kommunen kan også opkøbe jord og herefter igangsætte lokalplanlægning som led i en strategisk satsning. Kommunen ønsker løbende at sikre, at der er et passende og varieret udbud af grunde til salg, så borgernes og virksomhedernes forskelligartede behov kan opfyldes.

Til budgetforhandlingerne i sommeren 2024 skal etableringen af en pulje til arealudvikling drøftes, hvor indtægter fra salg af arealer skal tilgå, så kommunen bevarer sit fremadrettede strategiske fokus. Herudover igangsættes arbejdet med en byggemodningsplan, som skal være med til at understøtte det organisatoriske samarbejde på tværs og sikre forudsigelighed, så byrådet kan afsætte budget i god tid. F.eks. skal der ses på yderligere erhvervsarealer, der ligger langs motorvejen.

Forligspartierne har derfor også fra start været enige om, at det til trods for et stramt budget er vigtigt at investere i fremtiden for vores borgere og virksomheder. Det betyder konkret, at:

- Den kommende erhvervsstrategi skal understøtte ambitionen om, at Slagelse Kommune kan tilbyde kvalificeret arbejdskraft, god infrastruktur, byggemodnede erhvervsarealer og smidig kommunal service. Den handler også om, at synergien mellem uddannelse og erhverv løfter beskæftigelsen, og at vi skal indfri potentialet i at arbejde målrettet med turisme. Alt sammen initiativer som kommer hele kommunen til gode og skaber de grundlæggende rammer for det gode liv i Slagelse Kommune.
- Der afsættes penge til to byggemodningsprojekter. Dels igangsættes byggemodning af Slagelse Erhvervspark etape 1, så kommunens nuværende og nye virksomheder kan tilbydes attraktive arealer. Dels til byggemodning og vejføring til boligområdet Møllebakken ved Skælskør fjord, som er lokalplanlagt.
- Processen for en ny Udviklingsplan for Korsør By og Havn, Halskov og Stignæs igangsættes, og det skal beskrives, hvordan de store potentialer i områderne udvikles i en sammenhæng. Arbejdet vil bl.a. stå på skuldrene af projektet "Korsør – byen møder vandet", ligesom processen skal være inddragende og målrettet.
- Udarbejdelsen af en strategi og et årshjul for samarbejdet mellem Slagelse Kommune og de almene boligorganisationer igangsættes. Strategien skal sætte en retning for samarbejdet mellem Slagelse Kommune og boligorganisationerne, f.eks. igennem kriterier for tildeling af grundkapital, der tager afsæt i udviklingsmål og visioner fra kommuneplanen, som sikrer tæt kobling og balance med de strategiske udviklingsmål, men også for de boligsociale indsatser i brede samarbejder. Endelig skal der til budgetforhandlingerne 2025-2028 ses ind i udmøntningen af Udviklingsplanen for Ringparken og Motalavej og de nødvendige midler hertil.
- I 2024 fortsætter det ejendomsstrategiske arbejde, der skal sikre, at Slagelse Kommunes mangeartede aktiviteter og virksomheder har lige nøjagtig de ejendomme og den plads til rådighed, som der er behov for. I 2024 forventes frasalg af en række forskelligartede ejendomme, herunder hidtidige administrationsejendomme, nedlagte institutioner m.v. Arbejdet sker med udgangspunkt i Slagelse Kommunes fremadrettede bygningsmæssige behov samt kondensering og optimering i muligt omfang, så der i alt opnås en mærkbar rationalisering af bygningsdriften til gavn for Slagelse Kommune under ét. Til eksempel er der fuld opmærksomhed på de tidligere skoler i Boeslunde, Tårnborg og Skælskør, hvor der i efteråret 2023 bliver fremlagt en sag til politisk drøftelse om bygningernes fremtidige anvendelse.
- Slagelse som Studieby er for byen og for alle et stort aktiv. Uanset om man er uddannelsesinstitution, offentlig eller privat virksomhed, spillested, café, biograf, og ikke mindst studerende eller den unge på vej til at blive det. Det aktiv skal have en styrket opmærksomhed og et udbygget samspil i fremtiden. Uddannelse bliver et fokusområde i Erhvervsstrategien, og der skal etableres samarbejdsaftaler mellem kommunen og de uddannelsesinstitutioner, som er etableret i kommunen. Vi skal skabe forbindelse til f.eks. folkeskolen, som igennem vejledning skal tydeliggøre uddannelsesvejene. Studerende, der uddanner sig i Slagelse Kommune, skal også kunne regne med en bolig, når de starter og have muligheden for studiejob f.eks. hos en lokal virksomhed.
- Der ansættes en fundraiser, der har fokus på særligt vigtige kommunale projekter, som understøtter kommunens politikker og strategier. Fundraising bliver stadig mere kompliceret, og projektbeskrivelserne skal passe præcis til den ansøgte fond eller pulje, og projektet skal have de rigtige samarbejdspartnere, den rette timing og en effekt.

Kollektiv Trafik

I Slagelse Kommune skal den kollektive trafik gentænkes. Måden, vi flytter os fra A til B på, ændrer sig, ligesom omkostningerne til at holde busser kørende stiger. Det har været særlig tydeligt, da køreplanerne for 2024/2025 skulle planlægges. Forligspartierne har besluttet at afbøde de store besparelser på den kollektive trafik ved at tilføre 7,0 mio.kr. om året, så der gives tid til at lægge en ny plan. Gentænkningen skal se på køreplanerne, flextrafik, og hvordan kommunes landdistrikter prioriteres at have busser.

Klima, Miljø og Grøn Omstilling

Slagelse Kommune har store ambitioner og skal fortsat bidrage aktivt til den grønne omstilling gennem realisering af DK2020 og bæredygtighedsstrategien.

Arbejdet med en klimaplan fortsættes, og de nødvendige drifts- og anlægsmidler til gennemførelsen er fastholdt i budgettet, selvom budgettet som bekendt er stramt. Det betyder også, at der arbejdes videre med højvandsikring i Korsør og Skælskør, ligesom etableringen af yderligere skov i tæt samarbejde med Naturstyrelsen og SK Forsyning fortsætter.

Udover kommunens store klimamæssige ambitioner har den tragiske situation i Ukraine også vist nødvendigheden i at tænke vedvarende energi som mere end havvindmøller, og at vi i højere grad skal være uafhængige af fossile brændstoffer. Det handler derfor også om vindmøller på land og solcelleanlæg.

Aktuelt er kommunen i gang med en forudgående undersøgelse og analyse af muligheder for udpegning af nye vindmølleområder. Tilsvarende skal der udarbejdes nye lokale retningslinjer for kommende projekter om vedvarende energi i Slagelse Kommune, hvor der indtænkes incitamenter til projekterne i lokalområdet igennem f.eks. kompensation, medejerskab, mere biodiversitet og rekreative områder. Vedvarende energi-projekter skal ske i samarbejde, hvor kommune, jordejere, naboer og naturorganisationer i fremtidige projekter inddrages tidligt i forløbet. Der kan hentes god inspiration hos andre kommuner.

Der er beskrevet mere end 50 restaureringsprojekter i kommunens målsatte 30 vandløb, som vurderes nødvendige for at få forbedret de fysiske forhold til et niveau, hvor man kan forvente målopfyldelse i vandløbene. Det er en stor opgave, som forligspartierne har afsat yderligere midler til i 2027 (0,5 mio. kr. til driften og 2,0 mio. kr. til anlæg), så en kontinuerlig indsats sikres til glæde for både borgere og vores fauna.

Målopfyldelse i vandløbene kan ikke nås, uden at der arbejdes med spildevandsindsatsen, skånsom vedligeholdelse og restaurering af vores åer og de å-nære arealer (lavbundsprojekter), hvor kommunen i sidstnævnte med statslig medfinansiering ønsker at prioritere indsatsen på at udtage kulstofrige lavbunds-jorder med henblik på at reducere drivhusgasudledning mest muligt. Det tager tid, og det kræver forundersøgelser og lodsejerinddragelse at gennemføre projekterne. Derfor igangsættes arbejdet med opstart af 2 – 3 lavbundsprojekter årligt.

Tude Ådal-projektet er både visionært og modigt, og det fortsættes i årene fremover, så Tude Ådal bliver et af de væsentligste og mest tilgængelige naturområder i Danmark. Den store inddragelse af projektets interessenter har medført positive ændringer, og landbruget får bedre forhold langs nedre Tude Å, hvor oversvømmeshyppigheden ventes reduceret, samtidig med at Ådalens natur og kulturværdier bliver tilgodeset, og hvor havmiljøet forbedres ved en forventet reduktion af kvælstof til Storebælt med 31 tons kvælstof pr. år.

Grundvand

Byrådet besluttede på mødet den 22. maj 2023, at spørgsmålet om ekstra finansiering af grundvandsbeskyttelsesindsatsen på Agersø og Omø skulle indgå i budgetforhandlingerne. På den baggrund har forligspartierne truffet beslutning om, at der afsættes 3,02 mio. kr. til omkostninger til grundvandsbeskyttelsesindsatsen på de to øer. Det er forventningen, at der i 2026 tilbageføres 1,73 mio.kr. fra Statens drikkevandspulje. Skulle omkostningerne overstige de skønnede beløb, vil vandværkerne i udgangspunktet skulle afholde de ekstra omkostninger.

Optimering og tilpasning af serviceniveauer

Som altid skal vi være opmærksomme på såvel vores drift som vores anlæg og prioritering af vores budgetter. I den sammenhæng skal medarbejderne have stor ros, for den måde opgaven er blevet løst og løftet på i det seneste år.

Forligspartierne er enige om, at kommunens rengøringservice og entreprenørservice analyseres, og at der skal ydes den nødvendige hjælp til at gøre det. Derfor afsættes hhv. 1 mio. kr. til udbud på rengøringsområdet og 0,7 mio.kr. til proces for gennemgang af Entreprenørserviceområder og undersøgelse af hvilke dele/opgaver, der kan løses i samarbejde med private virksomheder, udliciteres eller på anden måde konkurrenceudsættes, og på hvilken måde det kan iværksættes.

Fra januar 2024 omlægges til pesticidfri ukrudtsbekæmpelse i det offentlige rum, på idrætsarealer samt på belægnings ved kommunale ejendomme. Samtidig skal der i forbindelse med vedligeholdelse af veje, byrum og på grønne områder, foretages en tilpasning af serviceniveauet. Det sker ved et helhedsorienteret eftersyn med en oprydning i usammenhængende tidligere "nålestiksbesparelser", så der etableres et sammenhængende nyt serviceniveau inden for rammerne af budgettet. Tilpasningen skal afspejle den samfundsmæssige udvikling mod mere bæredygtighed, biodiversitet, mere bynatur samt klimahensyn. Der bevares en akutpulje på 0,4 mio. kr. til udbedring af skader, der har betydning for sikkerheden. Forligspartierne har en særlig opmærksomhed på, hvordan lokalsamfundene, selvejende institutioner m.fl., som gerne vil og kan hjælpe, også får muligheden for det. Det afdækkes, hvor kan det lade sig gøre, og hvor det ikke kan lade sig gøre.

Vi vil forsat sikre en grøn og bæredygtig færgetrafik til gavn for passagererne, samfundet og færgedriften. Ambitionerne og planerne er uændrede i anskaffelse af en ny klimavenlig standardfærge for Omø og ombygning af Agersøfærgen. Vi ønsker ikke at forcere ombygningen af Agersøfærgen, idet den økonomiske og miljømæssige gevinst er mindre end ved Omøfærgen. Derfor udskydes projektet til 2027.

Vinterindsatsen har til formål at sikre fremkommeligheden og sikkerheden på kommunale gangarealer, cykelstier og kørebaner samt på diverse institutioner. I 2024 igangsættes arbejdet med et nyt Vinter- og renholdelsesregulativ, hvor der skal ses på reduktion i rådighedsperioder, serviceklasser m.m. Regulativet skal være klar forud for et kommende udbud på området, som skal gennemføres i første halvår af 2024 med implementering til "sæsonstart" i efteråret 2024.

Løn fremfor ydelser – et beskæftigelsesområde i forandring

Da kommunerne skal være medfinansierende i Arnepensionen, skal vi aflevere mere end 15 mio. kr. til staten.

Det er derfor en bunden opgave at se på beskæftigelsesområdet med nye øjne og på muligheder for at gentænke indsatsen. Det handler i høj grad om at møde lokale virksomheder, offentlige arbejdsgivere og ikke mindst borgere med en mere målrettet indsats. De digitale muligheder skal udnyttes optimalt og der skal åbnes endnu mere op for forenkling og samarbejde om indsatsen, både internt i kommunen og med vores omgivelser. For vi ved, at mennesker trives bedre, når de er i job og uddannelse, frem for at mangle tilhørsforhold og være ledige eller syge.

Vi skal være med til at flere, der i dag står udenfor beskæftigelse og uddannelse, kommer tættere på en tilværelse uden eller med mindre offentlig forsørgelse og i særdeleshed, at vi forsat fokuserer på, at borgere, der har potentiale og muligheder, fastholder en hel eller delvis tilknytning til arbejdsmarkedet fremfor førtidspension.

Besparelsen må ikke føre til, at vi svigter dem, der har allermost brug for en hånd i ryggen selvom besparelsen betyder noget for indsats og effekt. Vi skal derfor, bl.a. via et stærkere helhedsorienteret samarbejde, omstille os, så vi kan investere og levere skræddersyede, koordinerede og meningsfulde indsatser for dem, der er længst væk fra arbejdsmarkedet og har en mangeårig ydelseshistorik bag sig.

Udsatte borgere mødes med en tilgang og indsats, som bygger på tro på borgeren, tillid og relationer, ressource- og jobfokus, helhedsorienteret indsats, et godt match mellem borger og virksomhed og ordinære løntimer som vejen ind på arbejdsmarkedet. Her har vi brug for et endnu tættere samarbejde på tværs af velfærdsområderne, med virksomhederne og med civilsamfundet. F.eks. etableres et integrationsudvalg, som kan bistå med at understøtte, at vi sammen kan arbejde for disse medborgeres trivsel, sundhed og tilhørsforhold.

Og ja... det betyder, at når antallet af midler falder, skal vi se på nye muligheder. Der skal være fokus på flere løntimer på arbejdsmarked, og vi skal prioritere indsatsen og finde den gode balance.

Beskæftigelsespolitikken skal tænkes sammen med erhvervsstrategien, uddannelsesperspektiver og ikke mindst den socialpolitiske indsats for udsatte målgrupper.

Vi skal skabe nogle nye rammer for at ledige og sygemeldte kommer hurtigt i job. For dem, der kan, skal vi gøre digitale muligheder let tilgængelig, men hvor der forsat er mulighed for personlig kontakt efter behov.

Vi tror på, at med den rigtige og faglige tilgang, vil det være muligt at omstille området – og se mennesker i f.eks. fleksjob bringe værdi til bl.a. idrætslivet, på kommunale såvel som private arbejdspladser – og vi vil følge nysgerrigt med i, hvad disse sammenhænge bringer med sig.

Omstilling og forandring af socialområdet i Slagelse Kommune

På baggrund af en større og grundig analyse af socialområdet, er budgetforligspartierne enige om, at det specialiserede socialområde for voksne skal omstilles. Der er samtidig en ny politisk Socialstrategi under udarbejdelse.

Borgerne skal have indsatser på den mindst indgribende måde, da vi ønsker, at borgere oplever at kunne mestre eget liv og undgå system afhængighed, men også fordi analysen peger på, at området kan tilpasses og drives mere effektivt. Men vi skal give plads til denne omstilling, og sikre os, at eks. taksterne matcher det serviceniveau, der er besluttet i Slagelse Kommune. Derfor vil nogle af de besparelser, der vil komme, fases ind de kommende år.

Det betyder inddragende, rådgivende, forebyggende og rehabiliterende indsatser for de fleste og langvarige massive indsatser til færre. På den måde vil nogle borgere umiddelbart opleve serviceforringelser, enten fordi indsatserne omlægges til mindre indgribende, eller fordi tilbud nedlægges. Men vi gør det for at få mulighed for til stadighed at kunne levere det, der er behov for.

Vi mener, at der skal samtænkes med frivilligheds-, og civilsamfundet i endnu højere grad, da kommunal hjælp ikke nødvendigvis er tilstrækkeligt og det rigtige for alle borgerne i de forskellige målgrupper.

Derfor imødeser vi også den kommende analyse af de åbne aktivitets- og samværstilbud, som startes op i efteråret, hvor vi vil have et særligt fokus på, om der er mulighed for at tænke eks. tilbuddene i Korsør Kulturhus mere sammen.

Slagelse kommune vil også i fremtiden bakke op om mennesker med usynlige handicap ved at indgå i det internationale Solsikkeprogram. Desuden medtænkes de gode erfaringer fra eks. Projekt 180 grader i regi af Center for Specialundervisning i tæt samspil med ungeenheden. Et projekt der bl.a. støtter unge med ADHD-problematikker. Projekter som dette, der overgår til drift i ungeenheden med afsæt i helhedsorienterede indsatser og målrettet tilbud til de unge, skal i højere grad koordineres i tæt samspil med grundskolen og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning

Der skal selvfølgelig være en fælles understøttelse af den store omstilling, særligt på voksenområdet. Det betyder, at medarbejdere og ledere skal arbejde eller samles på nye måder i tæt samspil med og i en tværgående ny administration og, at der reduceres på antallet af medarbejdere og ledelse. Det er vigtigt for forligspartierne, at det er den kommende organisering og kerneopgaven, der er væsentlig for den nye administrative organisering.

Budgetforligspartierne har et særligt fokus på hjemløse reformen som understøttes af etableringen af skæve boliger på Holbækvej.

Det gode børne- og ungeliv med fokus på trivsel og fællesskaber

Sidste års budgetforlig indeholdt store omlægnings på skole, fritids- og klubområdet. Vi har med de beslutninger, der blev truffet sidste år, sat gang i en omfattende kulturændring, hvor målet er, at skolerne får en bredere vifte af specialtilbud, så alle skoler kan tilbyde lokale løsninger til børn, der har særlige behov. Samtidig med denne udvikling håber vi på, at færre børn ekskluderes og flere børn trives og kommer godt igennem skolen, godt rustet til det videre uddannelsessystem.

Vi er i fuld gang med at udmønte de nye tiltag og kommunen er i god bevægelse. Vi ser en positiv udvikling i tallene og det tegner godt for de kommende år. Imidlertid kræver det fortsat udvikling og ro til at finde og udvikle de rigtige løsninger. Derfor er der kun i begrænset omfang ændret på skole og dagtilbudsområdet.

Dagtilbudsområdet

Der indføres minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet og antallet af pladser udvides, ligesom vi fortsat bygger nyt i udvalgte områder. Det sker for at imødekøbe en fortsat bosætning i områder med byudvikling. Samtidig bevarer vi et alment døgnåbent dagtilbud, der kan hjælpe de mange forældre, der arbejder på nogle af kommunens mange arbejdspladser med åbent og produktion døgnet rundt.

På baggrund af et generelt faldende børnetal i dele af kommunen, er der behov for en kapacitetsanalyse på dagtilbudsområdet, så ressourcerne i højere grad bruges på kerneopgaven.

Der er fokus på høj kvalitet. En dagsorden med inkluderende fællesskaber. En styrkelse af læringsmiljøer, hvor legens betydning er i højsædet. Fremme af sproglige miljøer med bevægelsesperspektiver. Systematisk brobygning til indskolingen med afsæt i stærke faglige miljøer.

Børnesynet skal være kendetegnet ved respekt for barnets udviklingsniveau samt plads til kreativitet og leg. Vi tror på ledelse tæt på medarbejderne i faglig og økonomisk bæredygtige enheder, hvor der skal være plads til forskellige løsninger og prioriteringer. I skoler, dagtilbud og vores fritidsordninger skal der være rum til faglig udfoldelse.

Fritidstilbudsområdet

Vi tror på, at relationerne og fællesskaberne skal skabes tidligt, så de er på plads, hvis man i ungdommen møder modstand og bump på vejen, der kan bringe én ud af balance.

Derfor skal vi styrke fællesskaberne i børn og unges nærmiljø. Med det afsæt valgte vi sidste år at harmonisere fritidstilbudsområdet målrettet de unge fra 10-18 år. En proces som er godt i gang i Børne- og Ungeudvalget, og som vi fortsat ønsker at arbejde videre med. I den fortsatte proces, vil de økonomiske rammer for indsatserne på området indgå.

Desværre er der børn og unge, der mistrives og er i fare for at blive ladet alene tilbage. Derfor skal vi nå ud til langt flere børn og unge i fritiden, hvor vi kan skabe gode relationerne til professionelle voksne og skabe grobund for gode venskaber. Vi tror på, at relationerne og fællesskaberne skal skabes tidligt, så de er på plads, hvis man i ungdommen møder modstand og bump på vejen, der kan bringe én ud af balance.

Vi ønsker, at de mange forskellige forebyggende indsatser, der er på området, lige fra de sociale myndigheder, den kriminalpræventive indsats og det almene klubområde, får et tættere samarbejde, så problemstillinger lige fra skolevægring til ungdomskriminalitet ses i en større sammenhæng på tværs af enhederne. Flere skal samles op i både det almene og det i opsøgende arbejde. Her skal fritids- og ungdomsklubberne sikre, at der er et tæt kendskab til ungemiljøerne, så børn og unge møder gode rollemodeller og opbygger tillidsfulde relationer, der kan bidrage til en sund indstilling til sig selv og sin rolle som medborger i samfundet.

Målet er at samarbejdet mellem myndighed og den almene indsats i skoler, fritidsordninger og klubber skal styrkes og, at den forebyggende indsats mod mistrivsel og uhensigtsmæssig adfærd adresseres, så tidligt som muligt.

Skoleområdet

Parterne er optaget af at sikre endnu mere bevægelse i skolerne og som et middel til at højne trivsel blandt kommunens børn og unge, hvorfor der afsættes penge til en indsats på området.

Klostermarken og Heldagsskolen sammenlægges med en ledelse og en bestyrelse. Der tages hensyn til at de to nuværende specialskoler, der har elever med forskellige behov for understøttelse. Tilbuddet samles på én matrikel.

Tilbuddene under UngSlagelse skal indgå i den nye samlede klubstruktur for de 10-18-årige, og samles under Skole og Dagtilbud.

10. klassecentret, X-class udliciteres med god erfaring fra andre kommuner til ZBC for større sammenhæng og brobygning til erhvervsuddannelserne. Specialtilbud forbliver dog under Center for skole og dagtilbud.

Der afsættes penge til at udvikle en langsigtet plan for Solskinsskolens kapacitet i forhold til ændringer i børnetallet. Den ledige kapacitet på Dalmose Skole skal søges udnyttet ved en undersøgelse af, hvorvidt flere offentlige formål kan samles på placeringen for at optimere driften.

Brobygning mellem udskolingen og Ungdomsuddannelserne

Slagelse kommune har høje ambitioner på de unges vegne. Grundstenene til en succesfuld skolegang begynder tidligt i grundskolen. Vi er meget opmærksomme på at mindske elevernes fravær og øge den generelle trivsel og motivation for læring. Der er etableret en ungeenhed, der primært har ansvaret for unge mellem 15 – og 30 år. Ungeenheden er ved at tage form og målrettede indsatser, vejledninger og forløb for målgruppen. Desuden er Virksomhedsservice også en vigtig samarbejdspartner til fremme for ordinær beskæftigelse. Målet er at videreudvikle en endnu mere målrettet vejledning for de unge. Et fremtidigt fokus på flere erhvervspraktikker i grundskolen og nye former for brobygning i 10.klasse. Formålet med de skitserede indsatser er at højne antallet af elever, der som minimum gennemfører en ungdomsuddannelse og motiverer og understøtter til videre uddannelse.

Det gode ældre liv i fremtiden – også ved livets afslutning

Der har i de seneste år været meget debat om ældreplejen i Danmark, og hvad det kræver at fremtidssikre og udvikle ældreplejen. Vi bliver flere og flere ældre i Danmark, der er stigende udfordringer med at rekruttere medarbejdere, og velfærdsområdet er derfor under pres. Der er drøftelser om, hvem og hvordan hjælpen skal leveres i fremtiden og, at det kræver omstilling. Det kender vi også i Slagelse kommune, om end rigtig mange medarbejder hver dag gør, hvad de kan for at levere fagligt robuste indsatser.

På ældreområdet har der, som andre områder, været besparelser de senere år. Forligspartierne er enige om, at det gode ældre liv skal sikres. Vi skal tænke i løsninger, der frigør personaleresourcer og fastholder blikket på kerneopgaven

Det skal ske ved at inddrage borgernes nuværende og potentielle ressourcer så tidligt som muligt og tænke teknologi ind som et naturligt førstevalg i rehabilitering og øvrig hjælp. Det betyder en omstilling til, at borgere og medarbejdere i højere grad møder teknologier i hverdagen, både for at sikre, at der er medarbejdere nok i fremtiden til at løse de helt nødvendige og komplekse sundhedsfaglige opgaver men også fordi, at flere teknologier til hverdagen nu er på markedet.

Målet er at bevare borgernes funktionsniveau, så de får mulighed for at leve et selvstændigt og værdigt liv med flest mulige gode leveår, herunder også en værdig afslutning på livet. Tidlig og koordineret palliativ indsats, er et af fire områder, som Sundhedsklynge samarbejdet er gået sammen om for bl.a. at finde nye løsninger målrettet ældre, der ønsker at tilbringe deres sidste levetid i eget hjem.

Forebyggelse er fortsat vigtigt. Vi ønsker, at fællesskaber er et bærende element i forebyggelsestilbuddene, fordi vi med et meningsfuldt fællesskab også fremmer den mentale trivsel. Det betyder, at vi i højere grad vil have fokus på gruppebaserede tilbud, men også det frivillige sociale arbejde, der understøtter fællesskaber. Derfor flyttes midlerne i puljen til ensomme ældre ind i §18-pulje midlerne under Sundhedsudvalget.

Vi ønsker at give tid til denne omstilling, fordi vi tror på, at en god omlægning faktisk kan ændre på borgernes behov for f.eks. personlig pleje – og ikke mindst, fordi vi skal inddrage såvel brugere, organisationer som pårørende i processen, bl.a. ved en konference om Fremtidens ældre liv i Slagelse Kommune.

Her skal fokus være, hvordan vi prioriterer den mest nødvendige ældrepleje, teknologier der skal hurtigere i brug, og hvordan civilsamfund og pårørende involveres i højere grad.

Sundhed og forebyggelse

En ny sundhedspolitik ser snart dagens lys – og den er længe ventet. Vi sætter politisk retning for at forbedre sundhedstilstanden blandt kommunens borgere. Både børn og voksne - både fysisk og mentalt.

Vi vil være en kommune, hvor det er muligt at leve det gode liv. Det gode liv defineres af den enkelte, men vi ved, at den fysiske og mentale sundhed er vigtig for et godt liv. Det er vores fælles ansvar, at vi sammen skaber mulighederne og rammerne for et sundt liv for alle, som bor i kommunen. Derfor sætter vi også ind med ønske om strukturelle ændringer, men med respekt for den enkeltes valg. Vi skal gøre det sunde valg til det lette valg.

Vi investerer og omstiller den borgerrettede sundhedsindsats, og har fortsat stort fokus på børn og unge. Det er lige fra rammer til bevægelse, som f.eks. renovering af Korsør svømmehal, vedligeholdelse af idrætsfaciliteter over naturens imødekommenhed for mental trivsel til direkte indsatser for at styrke vores sundhedsprofil. Derfor er forligspartierne enige om at afsætte midler, der kan understøtte indsatser i de handleplaner, der laves for at implementere den nye sundhedspolitik. Midler som kan samtænkes med de allerede afsatte puljer til strategisk samarbejde særligt på sundhedsområdet.

Ikke mindst skal en samling og modernisering af vores tandklinikker i Slagelse og Korsør sikre at vi også i fremtiden kan levere høj faglig standard for tandsundhedsindsatsen med kortere ventetid til behandling. De nye faciliteter gør, at vi kan få skabt en arbejdsplads, der kan rumme flere faglige miljøer, som forventes at kunne tiltrække endnu flere fagligt dygtige medarbejdere til tandplejeområdet.

Kultur- og fritidsområdet er også vigtige bidragsydere i understøttelsen. Vi bruger data til at udsøge, hvem der har brug for den forebyggende indsats og tilbyder at guide og understøtte de borgere, der har brug for en hjælpende hånd.

Sundhed favner bredt også i samarbejde med kommune og region. Vi venter en ny national sundhedsreform, men vi sidder ikke med hænderne i skødet imens. Det er forventningen, at der vil blive præsenteret nye løsninger med øget nærhed for borgerne, og vi følger det tæt, herunder hvilke muligheder reformen vil give Slagelse Kommune. Allerede nu kan vi se, at vores indsats på tværs af sygehus, praktiserende læger og kommune bærer frugt, og at vi lykkes med, at de borgere, der er færdigbehandlet på sygehusene, kan komme hjem og få videre pleje og behandling i hjemmet.

Kultur, Fritid og Turisme

Fritidsområdet

Fritidsområdet er et stort aktiv, der understøtter borgernes mulighed for at mødes omkring fælles interesser. Gennem dialog og aktiv deltagelse styrkes lyst til at tage ansvar for eget liv og deltage aktivt og engageret i fritids- og samfundslivet. Med et rigt foreningsliv som ramme understøtter vi både idræt i bredden og motiverer til at fremme eliteidræt på tværs af idrætsgrene. Særligt har kommunen fokus på at

fremme og understøtte børn og unges møde med de stærke idrætstraditioner og muligheder. Med afsæt i landsdækkende undersøgelser og inspiration fra andre kommuner er ønsket, at vi i samarbejde med foreningslivet styrker dialogen for at sikre større smidighed i arbejdet med frivillighed og foreningslivet.

Kultur og Turisme

Kultur og turisme er vigtige områder, der er i god bevægelse. Kommunen er begunstiget af flere nationale og stærke kulturinstitutioner, der er et stort aktiv også for lokalområderne. Hverdagsturismen gror og vokser på flere niveauer i mange områder af kommunen, hvor både frivillige og professionelle gør en stor og værdifuld indsats. Satsningen på turismeområdet vækker stadig større interesse med flere nye initiativer til følge. Turismeområdet er også en aktiv del af den nye erhvervsstrategi.

Kulturministerens kulturpolitiske redegørelse understreger, at der er et stort vækstpotentiale inden for kultur- og oplevelsesindustrien. Forligspartierne ønsker derfor en uvildig undersøgelse af egne kulturinstitutionernes potentiale med ønske om fortsat vækst på området. Det drejer sig primært om kulturinstitutionerne Vikingeborgen Trelleborg, Slagelse Musikhus, Guldagergaard og Kongegaarden.

Det blå element, der strækker sig over 180 kilometer kyststrækning, er et vartegn og udgør et stort potentiale for borgernes hverdagsliv og er en attraktiv omdrejningsakse for turismesatsningen. Kystlinjen er et stort aktiv for vores forskellige idræts- og fritidsaktiviteter. Derfor afsættes der bl.a. midler til vedligeholdelse af badebroer.

Kommunens varierede natur understøtter både den selvorganiserede og etablerede idræt samt øvrige samlende aktiviteter i det fri.

Slagelse bidrager til et rigt teaterliv på Vestsjælland på mange niveauer. Der afsættes midler til at indgå en ny aftale for egnsteatret fra 2025. Desuden er det et stort aktivt at være en del af landets største teaterforening.

En særlig begivenhed, der skal nævnes er, at Korsør kan markere sin 600 årsdag i 2025.

Børnenes kultur- og naturrygsæk i Slagelse Kommune

Som et nyt tiltag påbegyndes etablering af en kultur- og naturrygsæk for børn og unge på udvalgte årgange. Rundt om i kommunen findes fine bebyggede områder, som hver især udgør et kulturmiljø med dets helt egen historie.

Et kulturmiljø omfatter en fortællende helhed, der f.eks. er opstået omkring et lokalt skibsværft, en kulturinstitution, en landsby eller et fiskerleje ved stranden. Kulturmiljøerne er med til at skabe historisk bevidsthed og identitet blandt kommunens børn og unge. Det er kommunens historiske DNA, som her formidles. I det kommende budgetår, vil vi understøtte, at endnu flere af kommunens børn og unge får flere lokale natur- og kulturoplevelser.